

De bezoeker

Rachida Ahali

'Help, dit gebeurt toch alleen met die andere, waar je door de knieën moet.'
Eerst veranderde de kleur van het water in een groengele massa. Dan leek het of het vocht uit zichzelf begon te koken.

Soms, maar dat was heel zelden, werd er in het onderste gebeten. Vandaar dat de jongere garde nooit de wc verkoos waar je door de knieën moest. Niet dat er gebeten werd, maar de verhalen werden zo levendig verteld, dat er werd gekozen voor het minste risico.

'Ach, het zal wel aan mijn ogen liggen. De fantasie zal er ook wel wat mee te maken hebben. En dan die rare verhalen de hele tijd. Een mens zou voor minder op tilt slaan.'

Ik sloeg krachtig de wc-deur achter me dicht en ging mijn handen in de keuken wassen.

'Je komt net van de wc, daar is toch ook een lavabo.'

'Yema, de gasten van Ziza zitten overal, ook in de wc-pot.'

Moeder ging rustig verder met het fijnsnijden van de reuzengrote spinazieplant.

'Ziza vertelt en haar verhalen worden levensecht. Ik ben dit maniakale gedoe beu. Ik wenste dat ik naar huis kon.'

'Dit is jouw huis, dat andere huren we maar.'

Onverstoorbaar sneed ze het monster verder. Alles leek buiten proporties in dit huis.

'Wel, dan wens ik naar ons huurhuis te kunnen vertrekken.'

Gepikeerd besloot ik mijn oma op te zoeken.

Ik vond haar in haar kamer. Ze las een brief van haar dochter.

Zonder op te kijken mompelde ze: 'De vrouw van azi wil gouden muiltjes.'

Ik was maar al te goed op de hoogte van mijn tantes goudkoorts.

'Ziza, de gasten zitten overal.'

'Je moet het *fatiha* reciteren.'

'Ziza, de ene keer is het verboden om gebeden of Gods naam te prevelen in

de badkamer, dan weer is het de enige plaats die wat privacy geeft.
'Azi is te betreuren. Wat verwacht je anders van een man die de keuken dweilt en de sandalen van mijn dochter losknoopt?'

Ik besloot het hierbij maar te laten. Met de excentrieke oude vrouw viel in geen taal te spreken.

Op weg naar de binnenplaats hoorde ik mijn moeder een kreet slaken. Daarna één of ander gebed repetitief mompelen. Vanuit de keukendeur zag ik hoe ze koud water in de afwasbak liet stromen. Ze heeft zich waarschijnlijk vergist en de spinazie met warm water gewassen. Dat was volgens Ziza vragen om moeilijkheden.

'Yema, laat mij dat geval maar schoonmaken.'

'Maak dat je wekomt. Ik wil niet dat ze zich met jou gaan bezighouden.'

Dit hele gedoe begon me stilaan de keel uit te hangen.

Tot overmaat van ramp volgden de jongeren het voorbeeld van de ouderen. Iedereen leek vrede met *iedereen* te nemen.

Op de binnenplaats zaten enkele meisjes bruidje te spelen.

'Kijk,' zei er een, 'Bobo speelt met de gordijnen.'

'Dat is de wind.' Ik kon het niet nalaten.

'Luister. Hoor de voetstappen in het lege vertrek.'

'Dat is oom Mendouh's kamer,' repliceerde ik snel een ander betweterig schepsel.

'Ja, maar hij is al twee dagen op reis.'

Ik verliet de binnenplaats en liep naar de keuken.

Moeder leek de spinazie te zijn vergeten en was druk in de weer met wierook aan te steken en te mompelen.

'Ben je hier terug? Als je het niet kunt laten om hier rond te hangen, heb ik meteen wel een klusje voor je.' Ze gaf me een platte, gevlochten mand, gevuld met linzen. 'Kies zelf maar waar je het sorteert, de beste plek is op de binnenplaats.' Terug naar die kinderen? Geen denken aan. Ik nam plaats aan de grote tafel en voelde me misselijk worden door de vele verschillende geuren.

Sinds ik enkele dagen geleden in dit huis arriveerde, viel ik van de ene verbazing in de andere.

Ik realiseerde me dat ik nog geen moment buiten deze muren was geweest. Ik voelde me verdwaald tussen alle bekenden en vooral slecht begrepen.

In de keuken was het te donker om de linzen behoorlijk te schiften. Mijn moeder is verdwenen. De vele verschillende geluiden ook. Waar zijn die luidruchtige bruidjes van de binnenplaats?

Ik sta op.

Als ik de lichtschakelaar aanraak, voel ik een hand op de mijne.

Ik herinner me *Ziza's* woorden.

Snel reciteer ik de *fatiha*.

Kalm hervat ik mijn werk.

Het geluid van de linzen is mijn gezelschap.

Mijn hoofd is vol met indrukken van de afgelopen dagen.

De dagen hebben hun eigen ritme.

Ze bepalen dat van de bewoners van dit huis.

Ik sputterde tegen en dat viel niet in goede aarde.

Dat besef ik nu.

De aanraking is nog vers.

Vreemd, waar blijft de angst?

Waar blijft de hysterie?

Gekke, gekke *Ziza*, spoedig spreken we jouw taal en bewegen we elders en misschien ook hier. Ik weet niet waar jij vertoeft.

De linzen laten zich makkelijk van het onkruid scheiden.

Ziza scheidt de bewoners ook.

Ik wil niet geloven in tot leven komende verhalen.

Dat doet iedereen al in dit huis.

Moeder komt de keuken binnen.

Ze werpt de visgraten in de vuilnisbak en spoelt het bordje met koud water.

Ik kijk toe.

Nog een bijgeloof, een mysterie of een tot leven gekomen verhaal, waar ik niet bij kan.

'Als de linzen proper zijn, doe je ze in een bus en sluit ze goed af.'

Ik knik en slik mijn woorden diep in.

Moeder rommelt in kasten, diept ergens een *majmar* tevoorschijn. Ze zet die buiten op de patio. Terug in de keuken giet ze olijfolie in de grootste *tajine*. Nu de linzen zwijgen en ik mijn woorden heb ingeslikt, bespeelt de stilte de eerste viool.

Een zacht briesje aait de rechterkant van mijn gezicht.

Ik zit met mijn linkerkant langs de patio.

De andere keukendeur komt uit op de gang.

Ik voel een lichte handdruk op mijn hand.

De viool eindigt sereen en mijn moeder neemt over met zachte stem.

Ik reis door de reizen heen naar het toen.

Ver weg.

Herinner ik me het liedje.

Moeder troostte en zong me ermee in slaap.

Nog steeds zingend en druk bezig loopt ze met de *tajine* naar de patio.

Ik heb haar geen vuur zien maken, maar de *majmar* is gevuld met vrolijk dansende vlammen. Voorzichtig legt ze de *tajine* op het vuur. Ze duwt het lage houten krukje dicht bij het vuur en zet zich er zo comfortabel mogelijk op. Jaren elders wonen leerde haar het gehurkt zitten af.

Al zingend gooit ze stukken vlees in de *tajine*.

Ajuin, *kasbour* en *madnous* volgen.

Het gesis in de olie raakt gevoelige snaren bij me.

Ze roert alles behendig door elkaar.

Ze lijkt tevreden te zijn.

Een tevredenheid die ik van haar niet ken, maar die ooit deel uitmaakte van haar hele wezen.

Ze staat op, komt de keuken binnen, haalt enkele kruidenpotjes uit een hangkastje en loopt terug naar haar krukje.

Eerst strooit ze rijkelijk met zout, gevolgd door saffraan, gember, *ljevzar* en el *kherkuma*. Ze zet er de hoge hoed op en staat op.

Met de potjes in haar handen zingt ze haar melodie : 'Toch ongehoord van de *lehdes*, het krast maar niet uit zichzelf.'

De hint is duidelijk.

Schaapachtig sta ik op, zoek in kasten naar metalen bussen, waarin dit soort voedsel bewaard wordt. Net een olifant voel ik me in het vertrek. De behendigheid van mijn moeder mis ik volkomen. Veel kabaal maak ik en vind ternauwernood wat ik zoek. Moeder zegt er niets van, maar *Ziza's* oren werken als satellieten.

Voor we het beseffen staat ze voor onze neus.

'Lok de donder niet uit.'

Ze loopt recht op de koelkast af, opent de deur en friemelt een kers van de ijstaart, bestemd voor vaders prominente gasten vanavond.

Al mompelend sjokt ze de keuken uit.

Duidelijk elders in gesprek. ■

Verklarende woordenlijst:

Ziza: grootmoeder

Yema: moeder

Fatiha: openingssoera uit de Koran

Azi: bijnaam voor een donkere man

Majmar: van aardewerk gemaakte oven voor een klein koolvuurtje

Tajine: kookschotel van aardewerk

Kasbour: een soort peterselie

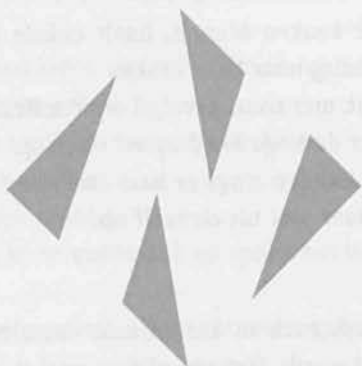
Madnous: koriander

Ljebzar: peper

Kherkuma: kurkuma

Lehdes: linzen

UIT SYMPATHIE

NEURON

S C H O O N M A A K
N E T T O Y A G E

Meir 80 2000 Antwerpen

Tel: 03 231 34 00 Fax: 03 290 56 31

E-mail: neuron@pandora.be